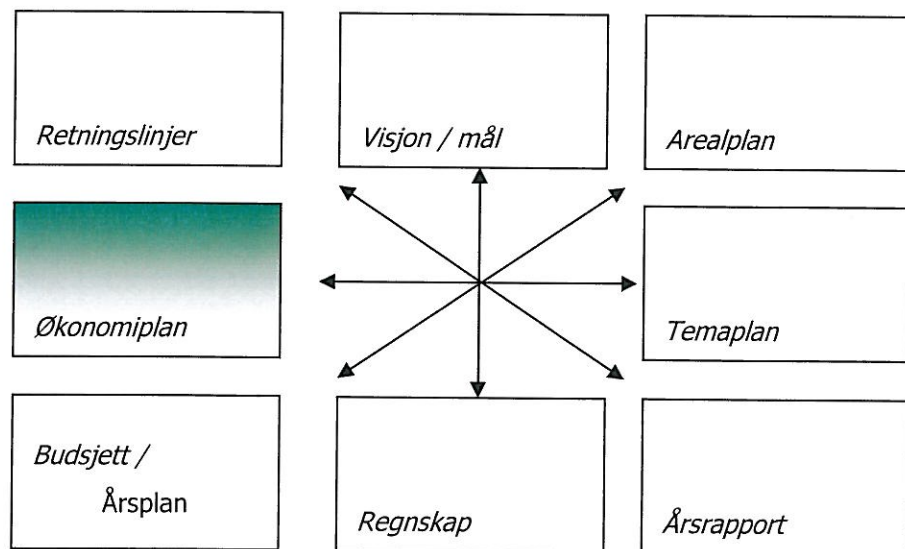

Kommuneplan for Flatanger Kommune

Økonomiplan 2011 - 2014

Rådmannens arbeidsutkast til formannskapet den 30.11.10

Innholdsfortegnelse

1.	Innledning	s. 3
2.	Om virksomheten	s. 3
2.1	Dagen situasjon/utviklingstendenser	s. 3
2.2	Vesentlige momenter som påvirker vår økonomiske utvikling	s. 5
3.	Innspill fra strategiske planer/etater	s. 9
3.1	Oppvekst og kultur	s. 9
3.2	Helse- sosial- og omsorg	s. 9
3.3	Næring-, miljø og teknisk	s. 10
4.	Mål	s. 11
4.1	Visjon og mål for kommunens virksomhet	s. 11
4.2	Mål som er styrende for den økonomiske utvikling	s. 13
5.	Planlagte endringer/tiltak	s. 14
5.1	Investeringsbudsjettet	s. 14
5.2	Driftsbudsjett	s. 15
5.2.1	Viktige forutsetninger	s. 15
5.3	Økonomiplan drift 2011 - 2014	s. 16

1. INNLEDNING

I følge kommunelovens § 44 skal kommunestyret en gang i året vedta en rullerende økonomiplan. Økonomiplanen er en del av kommuneplansystemet, med kommuneplanens strategidel som overordna dokument.

I følge kommuneloven skal økonomiplanen:

- Vedtas en gang i året – en rullerende plan
- Omfatte minst de fire neste budsjettår
- En realistisk oversikt over sannsynelige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden.
- For hvert enkelt år settes opp i balanse utg/innt.
- Planer som omfatter avgrensede deler av kommunens virksomhet skal integreres i økonomiplanleggingen.

Kommuneplanen inneholder bl.a. konkrete tiltak til prioriteringer. Dette med utgangspunkt i prioriterte tiltak slik de fremkommer i de ulike etaters strategiplaner. Når det gjelder kommuneøkonomi generelt vises det til hovedpunkt 6.2 i kommuneplanen; ”Ivareta god økonomistyring for å sikre trygghet og stabilitet i tjenesteproduksjonen”.

Økonomiplanen skal synliggjøre økonomiske konsekvenser av tiltak som skal settes i verk, og gi uttrykk for kommunestyrets prioriteringer. Planen bør også angi mål for kommunens økonomiske utvikling de nærmeste åra.

2. OM VIRKSOMHETEN

2.1 Dagens situasjon/utviklingstendenser

Kommunen har de siste åra, t.o.m. 2009, hatt balanse i regnskapet. Dvs. en drar ikke med seg et akkumulert underskudd som må inndeckes i kommende år. I 2008 hadde en imidlertid en kraftig tæring på tidligere oppsparte midler.

Netto negativt driftsresultat for 2008 var på ca 5,7 mill kr., noe som utgjorde 6,9% av driftsinntektene. I 2009 og i løpet av 2010 ble/er det igangsatt en rekke innsparingstiltak.

I 2009 kunne vi notere oss et positivt netto driftsresultat på kr. 3,478 mill, noe som utgjorde 3,8% av driftsinntektene. En vesentlig forklaring på positivt resultat i 2009 var finansiering av drift gjennom merverdiavgift fra investeringer.

Regnskapstall 2003 - 2009. Budsjett for 2010 (revidert 16.6.2010) Beløp i hele 1000 kr.

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Rammetilskudd	36 621	36 660	37 577	40 289	40 330	41 363	47 170	46 449
Skatteinntekter	15 124	14 422	15 029	16 152	15 777	16 019	16 462	17 002
Regnskapsmessig undersk./oversk.	1 152	1 285	1 509	1 422	383	0	2 638	0
Langsiktig gjeld pr 31.12	45 864	45 980	48 478	53 534	69 055	78 390	77 043	

Finansielle nøkkeltall, 2009

	Flatanger	Kommunegruppe 06	Kommuner i N.T.
Brutto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	4,9	3,3	4,4
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	3,8	5,5	2,5
Langsiktig gjeld i % av brutto driftsinntekter	213,3	175,4	181,2
Arbeidskapital i % av brutto driftsinntekter	16,7	22,5	11,8
Frie inntekter i kr. pr innbygger	57.638	54.741	36.085
Netto lånegjeld i kr. pr innbygger	59.816	49.590	45.117

Kommunens tidligere mål om å kunne opparbeide en årlig reserve på 2% av driftsinntektene (dvs. årlig ca 1,85 mill i 2010-kroner) i de nærmeste år er ut fra dette svært krevende.

Det er ikke noe mål i seg selv at kommunen skal opparbeide fond,- inntektene skal brukes til produksjon av tjenester til innbyggerne. Det er likevel viktig å ha en liten reserve for å møte uforutsatte behov eller svingninger i inntekter/ utgifter. Det er også gunstig å ha en opparbeidet reserve som kan legges inn i utbyggingsprosjekter, slik at en ikke må lånefinansiere alle tiltak.

Gapet mellom lovens minimum og økonomisk ramme er ikke stort, men kan gi plass for politiske prioriteringer. Det er viktig med en bevisst avklaring av lovens minimum, slik at lokalpolitikeren gis mulighet for å utnytte et politisk handlingsrom.

Virkingen av endring i folketall, alderssammensetning i befolkningen, og endringer i inntektssystemet til kommunene, medfører at kommunen pr. i dag ikke har et aktivitetsnivå som står i stil til inntektene. Endringer i vektlegging av ulike parametre som danner grunnlag for utmåling av rammetilskudd for kommunene, har gjort at Flatanger kommune nå kommer enda dårligere ut over inntektssystemet som gjelder f.o.m 2011 enn de kriterier som ble lagt til grunn i det gamle inntektssystem. Dette skyldes i all hovedsak at andelen av unge innbyggere i kommunen er sterkt fallende.

De siste år har vi hatt følgende endring i befolknings sammensetningen:

Aldersgruppe	1.1.2006	1.1.2010	% endring
0 – 5 år	82	50	Nedgang på 39%
6 – 15 år	173	156	Nedgang på 9,8%
16 – 66 år	716	689	Nedgang på 3,8%
67 +	203	209	Økning på 3%
Totalt:	1174	1104	Nedgang på 6%

Altså; Rask endring i befolkningsutvikling/-sammensetning, med tilhørende inntektssvikt, gir oss store utfordringer m.h.t. å endre virksomheten/tjenester/tjenestenivå i raskt nok tempo i forhold til kravet om budsjettbalanse.

2.2. Vesentlig momenter som påvirker vår økonomiske utvikling:

Befolkningsutvikling:

Innbyggertall, inkludert kjønns og alderssammensetning, påvirker i stor grad kommunens tilgang til frie inntekter gjennom rammeoverføringer. Samtidig gir dette oss til stadighet en utfordring m.h.t. å kunne tilpasse tjenestenivået i forhold til "etterspørselen". Som et eksempel kan en her nevne; Hvordan tilpasse tjenestenivået i barnehage og skole ved en nedgang i fødselstallet, samt tilpasse tjenestenivået i omsorgssektoren ved en økning av antall personer med omsorgsbehov?

Utvikling folketall og antall fødte, pr. 31.12. hvert år, samt 1.10.2010:

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	1.10.10
Folketall	1254	1244	1221	1205	1174	1168	1138	1134	1104	1110
Ant. fødte	20	12	7	12	13	4	8	5	5	5

Befolkningsframskrivning:

År, folketall pr. 01.01. 2004 og 2008 og 2010, registrert og prognoser SSB for 2020, 2030

	2004	2008	2010	2020	2030
Prognose, "minst optimistisk"	1221	1138	1104	972	854
Prognose, "mest optimistisk"	1221	1138	1104	1015	969

Pr. 1.10.2010 var folketallet 1110

Alderssammensetning, fremskrevet pr. 01.01., SSB, "middels prognose"

År	I alt	0-5 år	6-15 år	16-19 år	20-66 år	67-90 år+
2010	1104	50	156	68	621	219
2015	1025	46	114	55	588	222
2020	964	48	83	50	545	238
2030	871	51	84	32	422	282

Prognosen viser her en sterk nedgang i antall barn i skolepliktig alder, samt tilsvarende økning i antall eldre. Dette kombinert med en generell befolkningsnedgang, fører til at antall personer i yrkesaktiv alder har en vesentlig nedgang. Dette kan i neste omgang skape vesentlige rekrutteringsvansker til jobber både i privat næringsliv og offentlig tjenesteyting.

Antall ansatte:

En stor andel av kommunens driftsutgifter er knyttet til lønn. Tabell viser årsverksutvikling i kommunen de siste år:

Antall avtalte årsverk i kommunen ekskl. lange fravær og antall sysselsatte (SSB)

	2006	2007	2008	2009
Ant. årsverk	111,9	116,9	113,5	113,3
Ant. sysselsatte	163	177	168	165

En ser her en vekst i antall årsverk i kommunen fram til 2007, og etter dette en nedgang/utflating.

Prioritering av ressursbruk

Prosentfordeling av nettoutgifter til de ulike kommunale driftsenheter de siste 4 år:

	2006	2007	2008	2009
HA 0, Sentrale styringsorganer	2,0%	2,2%	2,5%	2,3%
HA 1, Fellesutgifter, stab, støtte	11,2%	10,5%	10,7%	10,6%
HA 2, Oppvekst, kultur	26,4%	28,1%	27,6%	27,6%
HA 3, Helsev., sosiale tj., pleie/omsorg	46,3%	44,0%	43,6%	45,6%
HA 4, Næring, miljø, teknisk	12,4%	13,5%	14,0%	12,2%
HA 5, Kirkelige formål	1,7%	1,7%	1,6%	1,7%
	100%	100%	100%	100%

Kommentar:

I forhold til gj.snitt i de 3 siste driftsår (2006-2008) kan en se følgende utvikling:

Stabil utvikling/ingen endring: Sentrale styringsorganer og kirkelige formål

Svak nedgang: Fellesutgifter, stab, støtte

Sterkere nedgang: Næring, miljø, teknisk

Svak økning: Oppvekst, kultur

Sterkere økning: Helsevern, sosiale tjenester, pleie/omsorg

Utvalgte nøkkeltall 2009, kilde: KOSTRA

	Flatanger	Gj.snitt Kommunegr. 06	Gj.snitt Nord- Trøndelag
Netto driftsutgifter pr innbygger 1-5 år i kroner, barnehager	46.889	30.284	14.554
Netto driftsutgifter til grunnskoleopplæring (202, 214, 215, 222, 223), pr innbygger 6-15 år	101.904	123.698	84.938
Netto driftsutgifter pr innbygger i kroner, kommunehelsetj.	2.671	3.668	1.894
Netto driftsutgifter pr innbygger i kroner, pleie – og omsorgstjenesten	20.437	21.998	12.762
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr innbygger 20-66 år, kroner	1.599	1.826	1.706
Netto driftsutgifter pr innbygger 0-17 år, barneverntj., kroner	2.410	6.020	4.978
Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr innb.	9.946	9.925	4.042

Kommentar: Sammenlignet med kommunegruppe 6 (dvs. kommuner som er ”lik” Flatanger) kan en se at det er først og fremst innenfor drift av barnehager en innehar en høyere netto driftsutgift i Flatanger.

Nye reformer/oppgaver til kommunene:

Det knyttes stor usikkerhet med hensyn til ressursbruk og kostnadsdekning i forbindelse med overføring av nye lovpålagte oppgaver til kommunene. Enkelte reformer, slik som samhandlingsreformen, vil dessuten betinge et utstrakt kommunesamarbeid for å kunne løse alle mål.

Kapitalkostnader, knyttet til rentenivå, avdragstid, lånegjeld:

Utvikling av kommunes langsiktige lånegjeld (1000 kroner)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Langsiktig gjeld pr. 31.12.	45.864	45.980	48.478	53.535	69.055	78.390	77.043

Her ser vi at gjeldsutviklingen var relativt stabil fram til 2007. etter dette har det vært en relativt sterk vekst i kommunens langsiktige lånegjeld. En endring i rentenivået på 1% innehar en økonomisk konsekvens totalt på netto ca. kr. 600.000.

Statens bevilgning av frie inntekter til kommunene:

Endringer fra og med 2011 i inntektssystemet for kommunene har bl.a. medført endring i vektlegging av de ulike parametre som danner grunnlag for utmåling av utgiftsutjevningen i rammetilskuddet. For Flatanger gir dette negative utslag. I forbindelse med utmåling av utgiftsutjevningen blir det ut fra ulike kriterier beregnet kostnadsindeks. En kostnadsindeks på verdi 1 betyr at utmålingen blir i tråd med landsgjennomsnittet. Blant annet på grunn av at barnehetilskuddet f.o.m. 2011 legges inn i rammeoverføringen, samt at vi får lavere

kostnadsindeks for skole, gjør at kostnadsindeksen totalt går ned fra 1,529569 i 2010 til 1,370378 i 2011. Lav andel av unge Flatangeringer, spesielt i aldersgruppen 0 – 5 år er hovedforklaringen. Dette fører til at vi opplever en realnedgang i kommunens frie inntekter på tross av et stabilt folketall i forhold til hva som ble lagt til grunn for kommuneoppgjøret for 2010.

I forbindelse med innføring av nye kriterier i inntektssystemet fra og med 2011 har staten delvis kompensert for raske endringer i utmålingen av kommunens frie inntekter gjennom inntektsgaranti – INGAR. For 2011 utgjør denne kr. 1,285 mill. Etter benyttede KS-prognoser skal denne gradvis trappes ned til kr. 0,-. Årlig nedgang er kalkulert til kr. 400.000,-.

Inne i de frie inntektene ligger også fylkesmannens disponering av sine statlige skjønnsmidler. For 2011 utgjør dette kr. 1,6 mill kroner. Av dette utgjør kr. 985.000 en ”ettårs- kompensasjon” som er et resultat fra en tidligere omlegging av inntektssystemet. Dette er et skjønnsstilsudd som fylkesmannen har som intensjon å fase helt ut.

Forutsatt at dagens folketall og alderssammensetningen ikke endres i kommunen kan vi således forvente en ytterligere inntektsnedgang i kommunens frie inntekter på 2,3 mill kroner over en 4-års periode. Når i tillegg budsjett for 2011 legges med bruk av ca. 1,1 mill i fond, kan en konkludere med at dagens årlige kostnadsnivå på drift må ned med 3,4 mill i løpet av en 4-års periode, hvis ikke kommunen iverksetter tiltak som øker inntektene.

Aktiv innsats for å bedre befolkningsutviklingen i kommunen er ut fra dette sentralt i forhold til inntektssystemet

Sykefravær:

Sykefraværsutvikling i hele kommunen samlet

2006	2007	2008	2009	1.kv. 2010	2. kv 2010	3. kv. 2010
7,0%	11,2%	10,9%	11,0%	10,1%	10,6%	6,3%

Inkluderende arbeidslivmål for Flatanger kommune er å ikke overstige et sykefravær på 7,5%. Jobbnærværet har i løpet av 2010 vært økende.

Ressurskrevende brukergrupper:

Flatanger kommune innehar et sammensatt bilde av ressurskrevende brukergrupper på lik linje med andre kommuner. I en folkefattig kommune, som Flatanger, innehar en imidlertid stor utfordring med hensyn til å utnytte ”stordriftsfordeler” i utvikling av tjenestetilbudet innenfor dette område. Dette på grunn av at brukergruppen er sammensatt, men få brukere med samme tjenestebehov.

3. Innspill fra strategiske planer/etater med økonomisk konsekvens. (Basert på utfordringer angitt i årsmelding)

For detaljert oversikt henvises til de ulike strategiske planer. Her gjengis tiltakene kun stikkordsmessig, uten angivelse av økonomisk konsekvens samt årstall for planlagt gjennomføring..

3.1 Oppvekst og kultur:

Investeringer/vedlikehold:

- Oppbygging av sjøhus, jfr. kommuneplan
- Solavskjerming m.m./ inventar /utstyr
- Uteområder
- Utbedringsbehov, Vangan barnehage

Drift:

- Entreprenørskap
- Redusert lesetid (55/60 år)
- Kompetanseutvikling både i skole og barnehager
- Læremidler, lærebøker inventar og utstyr
- Færre klasser pga. redusert barnetall (Gir økonomisk gevinst)
- Redusert bemanning i barnehager
- Sirkusskole
- Økt bemanning i bibliotek
- UKM, kulturuke, aktivitetsuke
- Museum, utstillinger, oppryddinger, restaurering hengeskap
- Eldres dag
- Den kulturelle skolesekk (DKS)
- Innsamling/dokumentasjon av Sliperiets historie
- Kirkestien
- Naturløypa
- Trenerutdanning
- Ungdomsklubben, økt bemanning
- Nettverksbygging

3.2 Helse-, Sosial- og Omsorgsetaten

Investeringer/vedlikehold:

- Flatanger legekantor, utbedring av laboratoriet, resepsjonsløsning og nye møbler på venterommet
- Utbedring av bygningsmessig kapasitet ved Flatanger pleie- og omsorgstun

Drift:

- Kompetanseutvikling på en rekke områder
- Bruk av lærling (er)
- Økning i bemanning
- Etablering av varmbading

- Variert kulturtilbud for eldre
- Plan- revideringer og strategivalg i pleie og omsorgstjeneste, samhandlingsreform

3.3 Næring-, Miljø og Teknisk

Investeringer:

- Rehabilitering Vangan Barnehage
- Miljøbygget, laboratorium/resepsjon/hovedinngang
- Oppgradering varme/ventilasjon PO-tunet
- Vik sentralidrettsanlegg, rehabilitering garderober m.m.
- Solavskjerming fellesrom/musikkrom, Lauvsnes skole
- Omlegging vei Stranda
- Vei Bakkan
- Enøk Miljøbygget
- Flerbohus
- Rehabilitering Trygdheim, leilighet 4 og sokkel Brøndbo.
- Uteområder, skole og PO-tun.
- Utbygging PO-tunet?
- Erverv grunn til boligformål
- Stedsutvikling
- Havner/bakarealer
- Oppgradering kommuneveier
- Utvikling av industriområder
- Kloakk Øra
- Nærvarmeanlegg, Lauvsnes
- Veginvesteringer, parsellutbygging

Drift:

- Økt vedlikehold på veg og bygg
- Gjennomføre deltidsreformen for brannmannskap
- Inneha større avsetning til egenandeler ved forsikringsaker
- Innsparing på ENØK-tiltak
- Økte gebyrer og avgifter
- Tilskudd til kjøp av melkekvoter

4. Mål

4.1 VISJON OG MÅL FOR KOMMUNENS VIRKSOMHET

(I h.h.t. gjeldende kommuneplan)

Visjon:

”Flatanger – Aktivt og åpent”

Overordna mål:

I løpet av planperioden skal folketallet stabiliseres og økes ved å:

- Utnytte lokale fortrinn for næringsutvikling
- Fremstå som en helhetlig reiselivskommune
- Fokusere på alle tiltak som fremmer bolyst

Plantema:

Mål for omdømme, kultur, folkehelse og bolyst

Hovedmål:

Utvikle et attraktivt lokalsamfunn slik at en oppnår stabilt folketall, og en normal alders- og kjønnsfordeling i befolkningen.

Delmål:

- Flatanger skal være et åpent og inkluderende samfunn preget av toleranse og raushet
- Videreutvikle lokalsamfunnet slik at alle opplever trygghet og trivsel
- I Flatanger skal vi arbeide for økt likestilling i alle samfunnsfunksjoner slik at all kompetanse blir tatt i bruk til det beste for lokalsamfunnet, og som bidrag til å innfri kvinners forventninger ved valg av bosted.
- Sikre tilgang på attraktive boliger for ungdom og tilflyttere
- Økt fokus på tilrettelegging for aktivt friluftsliv og varierte kultur- og idrettsaktiviteter for å fremme psykisk og fysisk helse.
- Flatanger skal være et samfunn hvor den enkelte oppmuntres til aktivt å utvikle sine evner og interesser, og engasjerer seg til det beste for lokalsamfunnet.
- Økt fokus på positiv markedsføring.

Mål for næringsutvikling og sysselsetting

Hovedmål:

Videreutvikle et aktivt og variert næringsliv som den viktigste forutsetningen for å nå kommunens hovedmålsetning

Delmål:

- Økt fokus på å dyrke fram en gründerkultur gjennom tidlig innsats
- Opprettholde samla produksjon og sysselsetting i landbruket på dagens nivå

- Videreutvikle oppdrettsnæringa til fortsatt å være i forkant m.h.t. kvalitet og lønnsomhet
- Støtte utvikling og nyskaping i reiselivet
- Styrke formidling av kultur og lokalhistorie som del av reiselivstilbudet

Mål for internasjonalisering

Innflyttere fra utlandet skal oppleve Flatanger som et åpent og inkluderende samfunn hvor de får brukt sine ressurser og får lyst til å bli.

Mål for arealstrategier

- Gjennomføre regelmessig revidering av arealplanen. I en tidlig fase i arealplanprosessen legges det opp til en breiest mulig debatt om kommunens overordna arealpolitikk.
- Sikre aktivt bruk av kulturlandskapet som ressurs for rekreasjon, reiseliv og landbruk
- Dyrka og dyrkbar jord skal i utgangspunktet ikke brukes til annet enn jordbruksformål.
- Ved behandling av utbyggingssaker som omfatter nedbygging eller omdisponering av dyrka mark, skal alltid alternativer utredes og vurderes
- Kommunen skal bidra til å ivareta reindriftsnæringas behov for egne reinbeitearealer
- Kommunen har følgende rekkefølge på prioritering når det gjelder utbygginger som berører dyrka jord, dyrkbar jord eller kulturlandskap:

- 1) Offentlige utbyggingsformål – mindre streng holdning
- 2) Næringsvirksomhet utenom landbruk
- 3) Boligbygging
- 4) Fritidsbebyggelse – svært streng holdning

Mål for kommunens utvikling innen natur og miljø.

- Naturen i Flatanger skal ivaretas slik at den også i framtida kan være vårt viktigste fortinn for tilflytting, reiseliv, og næringsetablering
- Ivareta naturmiljøet i nærområdene som den viktigste ressursen i det forebyggende helsearbeidet

Mål for kommunen som samarbeidspartner

Utvikle et forpliktende samarbeid med nabokommuner og kompetansemiljøer for å sikre framtidig tjenestekvalitet, rekruttering og utvikling av attraktive arbeidsplasser.

Kommunen som organisasjon

Hovedmål

-Visjonen aktiv og åpen gir retning for all aktivitet internt i kommuneorganisasjonen.

Delmål

- **Være en åpen organisasjon som bygger på:**
- demokrati og gjennomsiktighet
- offentlighet, ytringsfrihet og varslingskultur

- kunne navigere ved hjelp av dialog med brukere, innbyggere og samarbeidspartnere
- å søke drivkrefter for å utvikle organisasjonen
- **Søke å inneha kompetente medarbeidere som er:**
- selvstendige kunnskapsmedarbeidere
- myndiggjort i lys av fag, erfaringer, holdninger, verdier, delegasjon og tillit
- selve forutsetningen for å skape tillit
- forvalter sine ressurser til organisasjonens beste
- initierer utvikling
- **Inneha et helhetlig og utfordrende lederskap som bygger på:**
- helhet - samspill mellom politisk og administrativt lederskap
- helhet - administrativt lederskapssamarbeid på tvers
- utfordrende – delegere og myndiggjøre gjennom å utfordre, stille krav og støtte
- utfordrende invitere medarbeidere og tillitsvalgte til medledelse

4.2 Mål som er styrende for den økonomiske utvikling

Med utgangspunkt i vår kommuneplan og statlige føringer er det i de ulike etater satt en rekke utviklingsmål. Her envises det til foreliggende strategiske planer.

Formannskapet vedtok imidlertid i møte den 23.6.09 i sak 28/09 full revidering av kommuneplanens samfunnsdel der det samtidig ble angitt:

”Folketallsutviklingen med kjønns- og alderssammensetning synes som den viktigste hovedutfordring.”

Med tanke på den økonomiske utvikling, og behov for tilpasning, har vi to hovedretninger vi kan velge mellom:

- Opprettholde og videreutvikle et kommunalt tjenestetilbud, som gjør kommunen attraktiv som bosted og næringsetablering. Her vil en forventet befolkningsvekst føre til at kommunens frie inntekter vil øke..
- For å bringe den kommunale økonomi i balanse redusere det kommunale tjenestenivå i takt med reduserte inntekter.

Den ene utviklingsretningen kan sies å være offensiv, den andre passiv. En foreslår her en strategi som har i seg ”noe” i begge tilpasninger. For å kunne opprettholde et levende lokalsamfunn på minimum dagens nivå er vi nødt til å satse på tiltak som bidrar til positiv befolkningsutvikling. For å klare dette er vi nødt til å skaffe oss økonomisk handlefrihet. Samtidig er vi nødt til å dimensjonere våre tjenester med hensyn til kvalitet (nivå), og hvor i kommunen tjenestene skal gis.

Uansett, slik som tidligere beskrevet, er kostnadssiden i kommunen i stor grad relatert til lønn. Derfor må mål og tiltak i stor grad rettes mot dette.

Mål:

1. Kommunens langsiktige lånegjeld skal ikke øke innenfor neste 4-års driftsperiode. Dvs. at årlig lånefinansiert investering ikke bør overstige kr. 4 mill.
2. I første omgang bringe det årlige netto driftsresultat opp på kr. 0,-, og innen utgangen av 4-års perioden i snitt kunne opparbeide en årlig reserve på 1% av driftsinntektene.
3. Ingen økning i ressursinnsatsen med hensyn til årsverk før en har oppnådd målsettingen i mål 2.
4. En skal gjennom å utøve stor tverrsektoriell tilpasning, utnytte vakanser, naturlig avgang og reduksjon i antall nyansettelser, søke å unngå oppsigelser med bakgrunn i overtallighet. Dette betyr også at en i et hvert tilfelle ved naturlig avgang av medarbeidere skal vurdere muligheten for å løse framtidig arbeidskraftbehov gjennom interne omrokkinger.
5. Nedgang i antall brukere av tjenester skal fortrinnsvis medføre tilsvarende relative nedgang i nettokostnad for den samme tjeneste, hvis ikke spesielle forhold skulle tilsi noe annet.
6. Stimulere tiltak som øker jobbnærvær, samt letter rekruttering.
7. Øke kommunens inntekter gjennom innførsel av eiendomsskatt for hele kommunen f.o.m. 2012. (Dette betinger at kommunestyret får saken til behandling på første kommunestyremøte i 2011)
8. Føringer lagt i revidert kommuneplan, skal implementeres i kommunens øvrige planlegging og valg av tiltak.

5. Planlagte endringer/tiltak

5.1 Investeringsbudsjett

Mål: Kommunens langsiktige lånegjeld skal ikke øke innenfor neste 4-års driftsperiode.

Dette betyr at årlig lånefinansierte investeringer ikke skal overstige ca kr. 4 mill pr. år i snitt. Alle nedenforstående prioriterte investeringstiltak er kommunal kostnad etter evt. statstilskudd til enøk og omsorgsboliger og forutsatt lånefinansiert. Dvs. det er ikke funnet rom for at drift kan finansiere investeringene.

Forutsetninger:

I løpet av 2011 legges strategi og tiltaksplan for å møte nye utfordringer i pleie- og omsorgssektoren som følge av tiltak knyttet til samhandlingsreformen, samt vedvarende overbelegg i sektoren. I denne plan må en således ta høyde for investeringer i bygningsmasse i 2012. Total kostnad 12 mill, hvorav 50% finansieres gjennom statlige ordninger.

I løpet av 2011 legges strategi og tiltaksplan for rehabilitering/nyinvesteringer på eksisterende kommunale veier.

Økonomiplan investeringer 2011 – 2014

Beløp i hele 1000 kr 2011-prisnivå.

Tekst	2011	2012	2013	2014
Miljøbygget	800			
Veg	600	500	1000	1000
ENØK	300	500	500	
Rehab. Vangan barnehage	1400			
Sentralindrettsanlegg, garderober	600			
Varmeanlegg/ventilasjon PO-tun	700			
Ny gressklipper	160			
Bygningsinvestering PO-tun		12000		
Uteområder			1000	
Rehab. bygg/industriområder				2000
Sum investeringer	4560	13000	2500	3000
Finansiering:				
Kommunalt låneopptak	4560*	7000	2500	3500
Statlig finansiering/tilskudd		6000		
Sum finansiering	4560	13000	2500	3500

* = Nytt låneopptak utgjør kr. 3,5 mill

5.2 Driftsbudsjett

5.2.1 Viktige forutsetninger

5.2.1.1 Skatteinntekter og rammetilskudd.

Skatt og rammetilskudd ses normalt i sammenheng, da endringer i skatteinntekter i forhold til forutsatt, til en viss grad kompenseres gjennom rammetilskuddet.

I økonomiplanen er skatt og rammetilskudd sett i sammenheng, og det er forutsatt full kompensasjon for eventuell skattesvikt. Det er videre forutsatt stabilt folketall. Det er ikke tatt høyde for realvekst i kommunens inntekter. En har benyttet foreliggende KS-prognose for å estimere inntektsnivået i planperioden.

I 2011 budsjettet mottar en inntektsgaranti i forbindelse med omlegging av inntektssystemet (INGAR) på i alt kr. 1.285.000. Dette er en garanti som gradvis får sin nedtrapping. Dette er det tatt hensyn til.

En forutsetter at kommunen etablerer en økonomisk omstillingsplan, med utgangspunkt i føringer i denne plan, med Fylkesmannen i Nord-Trøndelag. Denne vil være forpliktende både for kommune vedr. å bringe økonomien i balanse i løpet av 4- års perioden, samt utmåling av skjønnsmidler i overgangsperioden fra Fylkesmannens side.

5.2.1.2 Inntekt på kommunale gebyrer og avgifter samt eiendomsskatt

En forutsetter også en indeksregulering av kommunale gebyrer i tråd med pris-/kostnadsutvikling.

Økonomiplanen forutsetter at en fra og med 2012 innfører eiendomsskatt for hele kommunen. 2011 må i såfall benyttes til takseringsarbeid. Kostnaden til dette, ca kr. 1 mill forutsettes finansiert med disposisjonsfond. Dette vil dermed ikke påvirke driftsresultatet og holdes utenfor dette driftsbudsjett.

5.2.1.3 Renter og avdrag på lånegjeld

Det er beregnet en gjennomsnittlig lånerente på ca 2,8 % i 2011 og 3,8% i de påfølgende år. Etter omstrukturering, der bla. nedbetalingstiden på lånegjeld ble strukket, innehar nå kommunen ca. 50% av lånemassen på flytende rente, resterende på fastrenteavtaler med varierende binding.

5.2.1.4 Andre kostnader

En henviser her til tabell 3 med kommentarer som gir føringer på ressursbruk.

Som en ser er, enkelte foreslåtte tiltak gjennom kommunens strategiske planer prioritert ned. Prioriterte tiltak angir i økonomiplanen en retning i kommunens tilpasning i henhold til angitt mål under økonomiplanens driftsbudsjett.

I økonomiplanen ligger en rekke usikkerhetsmomenter som kan medføre at en under veis må prioritere annerledes. Dette blir ytterligere konkretisert i årsplan/budsjett.

I denne sammenheng nevnes at en her forutsetter at reformer/pålegg som for eksempel samhandlingsreformen, fullfinansieres av staten gjennom rammeoverføringer/øremerkede tilskudd.

5.3 Økonomiplan drift 2011 -2014. Tall i 1000-kroner – 2011 prisnivå.

	2011	2012	2013	2014
Skatt på inntekt og formue Eks. eiendomsskatt	15 820	15 820	15 820	15 820
Eiendomsskatt *	856	2 701	4 332	5 148
Rammetilskudd eks. INGAR og skjønn	50 241	50 241	50 241	50 241
INGAR	1 285	886	530	186
Skjønn	1 600	2 600	2 000	1600
Andre statlige overføringer	731	731	731	731
Pensjon/premieavvik	-105	-105	-105	-105
Sum Hovedansvar 8 (Inntektssiden eks kom. Avg/gebyr)	70 428	72 874	73 549	73 611
Nettokostnad hovedansvarsområder:				
Ho 0, Sentrale styringsorganer	-1 330	-1 330	-1 330	-1 330
Ho 1, Fellesutg., stab, støtte	-8 457	-8 457	-8 457	-8 457
Ho 2, Oppvekst, kultur *	-19 325	-18 925	-18 725	-18 225
Ho 3, Helse, omsorg mv *	-29 282	-29 782	-30 282	-30 282
Ho 4, NMT *	-7 000	-7 300	-7 200	- 7 200
Ho 5, Kirkelige formål	-1 018	-1 018	-1 018	-1 018
Nettokostnad innenfor Ho 9, renter, avdrag, anvendelse:				
Renter *	-1 467	-2 000	-2 000	-2 000
Avdrag *	-3 762	-4 162	-4 500	-4 500
Fond, avsetning/bruk *	1 213	200	-37	-609
Driftsresultat	0	0	0	0
Netto driftsresultat	-1 650	-400	-100	600

Kommentarer:

I henhold til denne plan vil kommunen gjennom omfordelinger/innsparingstiltak, innførsel av eiendomsskatt for hele kommunen, samt bistand i en overgangsperiode med statlige skjønnsmidler, bringe økonomien til et "bærekraftig" nivå. I 2014 kalkuleres med at en kan sette av 0,65% reserve av de totale driftsinntekter – altså noe lavere enn målsatt i denne plan.

Forutsetninger:**Eiendomsskatt:**

Økonomiplanen forutsetter at en fra og med 2012 innfører eiendomsskatt for hele kommunen. 2011 må i såfall benyttes til takseringsarbeid. Kostnaden til dette, ca kr. 1 mill forutsettes finansiert med disposisjonsfond. Dette vil dermed ikke påvirke driftsresultatet og holdes utenfor dette driftsbudsjett.

Kalkulert utvikling, beløp i 1000-kroner:

	2011	2012	2013	2014
Skatt på verk og bruk	856	1070	1070	1070
Skattesats verk og bruk	4 promille	5 promille	5 promille	5 promille
Resterende av kommune	0	1631	3262	4078
Skattesats resterende		4 promille	4 promille	5 promille
Sum eiendomsskatt	856	2701	4332	5148

Inntektsgaranti, INGAR:

Gradvis nedtrapping i tråd med prognoser

Skjønn:

Forutsetter omstillingsplan i samarbeid med Fylkesmann i Nord-Trøndelag. Der skjønnnivået i en overgangsperiode økes, under forutsetning av at kommuneøkonomien bringes til et "bærekraftig nivå" i løpet av en 4-års periode.

Hovedansvar 0, Sentrale styringsorganer:

Videreføring av 2011-aktivitet

Hovedansvar 1, Fellesutg., stab, støtte:

Videreføring av 2011-aktivitet

Hovedansvar 2, Oppvekst, kultur :

Forutsetter kostnadsreduksjoner i tråd med nedgang i barnekull, evt. endringer i hvor tjenestene gis. Vi dra med seg en helårsvirkning i positiv retning som følge av innsparinger tatt siste halvår i 2011.

Hovedansvar 3, Helse, omsorg mv :

Økte kostnader i tråd med økt tjenestebehov. Må ses i sammenheng med forutsatte investeringer på bygg. Forutsetter at staten dekker økte kostnader knyttet til samhandlingsreformen.

Hovedansvar 4, NMT:

Økt kostnad til veivedlikehold, og deltidsreform. Økt kostnad i 2012 i forbindelse med revidering av kommuneplanens arealdel.

Hovedansvar 5, Kirkelige formål:

Videreføring av 2011-nivå.

Renter:

Forutsatt en renteoppgang på lånerente på 1% i forhold til 2011 fra og med 2012.

Avdrag:

Utfasing av avdragsutsettelse fra og med 2012. Økte avdrag fra og med 2013 grunnet investeringer i omsorgssektoren.

Fond, avsetning/bruk:

Tæring på disposisjonsfond til og med 2013. Fra og med 2013 - 2014 forutsetter avsetning til samme fond